

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők

Kiadóhivatal: A turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

Hirdetések legutányosabb, 4-szabály szerint. Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árkában — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Megjelen minden vasárnap.

A cseh-tót nemzetegység.*)

Irta: dr. Czambel Samu.

II.

A szláv nyelvészek és etnografusok álláspontja ismeretes. Ők azt mondják, hogy a tót nép a cseh nemzet alkotórésze s hogy a tót nyelv — cseh szójárás.

Tagadhatatlan, hogy a tótok irodalmi nyelve, (a tudósok pedig a tótok nyelvét csak az irodalmi termékekből ismerik!) azt a hitet kelti, hogy cseh szójárás. Igen, ez tagadhatatlan. A tudományos felfogás tehát bizonyos alapon támaszkodik. Hanem az az alap *nem helyes*.

Valamely népek az etnografiai jellegét ugyanis nem az irodalmi nyelve adja meg, mint azt ez esetben a szláv nyelvészek és etnografusok tévesen hiszik, hanem az illető népek a *saját anyanyelv*. Hát latinok voltak-e talán a magyarok azokban a régi időkben, a mikor a magyar értelmiség latinul beszélt s latinul levelezett? Ki mondhatná ezt? Hát a bolgárok, szerbek és oláhok egy nemzetet alkotak-e akkor az oroszokkal, amíg egymás közt az oroszok által használt irodalmi nyelven, az ó-szlóven nyelven írtak vagy leveleztek, illetve, a míg kibontakozva az egyházi szláv nyelv bilincseiből a saját anyanyelvüket emelték irodalmi nyelvvé?

Egészen hasonló tünettel van dolgunk a tótoknál.

Hogy a tót nép a cseh nemzet alkotórészeinek s nyelve a cseh nyelv egy szójárásának tetszik, az egy történeti esemény következménye. Pillantsunk vissza a történetbe.

A mikor a huszitákat otthonukban üldözni kezdték, sokan közülük kisebb-nagyobb csoportokban kimenekültek az országból és igen számosan közülük Magyarországon találtak menedékhelyet. Ilyen módon már 1440 előtt sok cseh huszita telepedett meg hazánkban, különösen a tótok között, s midőn 1440-ben Albert király özvegye, Erzsébet királyné Magyarországra hívta brandisi Giszkra Jánost, a cseh telepeknek nemcsak erkölcsileg erősödtek, hanem anyagilag is. A királyné Giszkrának birtokába adta Zólyom városát s úgy szólva az egész felső Magyarországot helyezte az ő igazgatása s parancsnoksága alá s ilyen módon a cseh jövevények Magyarországnak éppen azt a részét ejtették hatalmukba, a melynek lakossága szláv nyelven beszélt.

E történeti esemény erős hatással volt a tótok nemzetiségi viszonyaira. A huszita telepeket ugyanis erős nemzeti érzés hatotta át, mert Husz nem csupán vallásreformátor volt, hanem egyszersmind buzgó nemzeti agitátor is s maga az egész huszita egyházi mozgalom is a legfőbb mértékben nemzeti jellegű volt (Sole. Árnódnost a její vyznam. V Praze 1881., 29. §), mely szorosan egybe volt kapcsolva a cseh nyelv művelésével és a cseh irodalom ápolásával. A huszita telepek tehát erős nemzeti érzést és öntudatot hoztak magukkal a tótok közé s mihelyt Magyarországra északi részeiben elfoglalták helyeiket, új otthonukban rögtön a saját benső világjuknak megfelelően kezdtek elrendezkedni. Hatalmuknál fogva a felvidék közéletébe a saját cseh nyelvüket hozták be. Nem érték be azzal, hogy nyelvüket önmaguk között szabadon használják, hanem a honi lakossággal szemben is azt használták („Giszkra és alvezérei Magyarország tót lakosaival szemben saját cseh

és morva nyelvükkel léptek fel és éltek mindenben“. Történelmi tár 1879, 620. l.) Sőt a honi hatóságokkal való érintkezésükben is a cseh nyelvet használták, a miről a felvidéki városok levéltárai máig tanúságot tesznek. A cseh nyelv ilyképen helyet küzdött ki magának a felvidék közéletében s a fajtálg rokon tótokra az esemény nem maradhatott következmények nélkül.

A történetből még azt is tudjuk, hogy a huszita menekülők, mihelyt megtelepedtek, azonnal megkezdték a huszizmus terjesztését a tótok között. Nem elégedtek meg azzal, hogy a saját maguk részére alapítsanak egyházközösségeket, hanem — a mint azt p. o. Feszlerlőt tudjuk, — jó szerével, tanítás révén s ha ez nem segített, erőszakkal is arra törekedtek, hogy a honi lakosságot is felvegye a huszita vallást. A történetirők tudják, hogy a huszita telepek, ha az érdekükben volt, elkergették a katolikus lelkészeket s huszita érzelműeket állítottak helyükbe, úgy hogy egyes felsőmagyarországi megyékben rövid idő alatt sok huszita egyházközösség keletkezett.

Ily módon a cseh nyelv a felvidéken behatolt a világi és egyházi használatba egyaránt s nem csoda, ha az a fajtálg rokon tótokra oly mély benyomást tett, hogy a rokon hangzású művelt nyelvet irodalmi nyelvükül fogadták.

Arról, hogy a cseh nyelv miképpen terjedt el a tótok között, részletesen beszámolunk egy nyelv történeti értekezésében („Prispevky k dejinám jazyka.“ V Budapesti 1887. 1—32.) Ha valaki e részletek iránt is érdeklődik, az üsse fel ott a megfelelő lapokat. Itt elég, ha a következőket tudjuk. A XV. század vége felé már sok nyomtatott cseh könyv csinált a cseh nyelvnek propagandát a tótok között. A cseh nyelv ekkor már olyannyira elterjedt, hogy a mint azt egyes nyelvi emlékek bizonyítják, a katolikus papok is cseh nyelven szóltak templomaikban a tót hívők közt.

A fennmaradt nyelvemlékek arról tanuskodnak, hogy a cseh nyelv a felvidéken a XVI. század közepéig a latin s részben a magyar nyelv mellett nagyon elhatalmasodott. Nemcsak az autonóm községeknek volt tárgyalási nyelve, hanem egymásközt is e nyelven leveleztek az autonóm községek. Sőt, a mint arról a levéltárak tanuskodnak, a megyei hivatalnokok se idegenkedtek a cseh nyelv használatától hivatalos eljárásukban.

Hogy a cseh nyelv Magyarországon felső részeiben Giszkra letűnése után is tovább fejlődött, azt a körülmények hozták úgy magukkal. Egyáltalában tagadhatatlan az, hogy a cseh nyelvnek Magyarországon közművelődési történetében jelentős szerepe volt. Mátyás király tudvalevőleg kegyébe fogadta Giszkrát és embereit, mint saját szolgáit meghagyta a felvidéki várak élén. Így a cseh nyelv propagátora továbbra is a megkezdett irányban működhetett. A cseh nyelvnek akkor, lehet, az is kedvezett, hogy Mátyás király, Csehországnak nevelkedvén, maga is tudott csehül. Utána II. Venczel következett a trónon, a ki cseh királyi létere aligha gátolta Magyarországon a cseh nyelv terjedését. De főleg a vallásreformáció erősítette a cseh nyelv pozícióját a tót felvidéken. A lutheránus mozgalom szorosan egybe van kapcsolva a cseh nyelvvel és a cseh egyházi irodalommal. A lutheránus egyház valóságos melegágya lett a cseh nyelvnek s a cseh bibliát és cseh énekes könyvet egyformán nagyra becsülte a felvidéken a lute-

ránus tót paraszt ember és a lutheránus magyar nemes ember. A felvidéki lutheránus főúri családok levéltárai tanúságot tehetnek róla, hogy a cseh nyelv őket is meghódította s hogy a lutheránus főúrok minden magyarságuk mellett is, az akkori szokás szerint, a cseh bibliák első lapjára csehül jegyezték fel esetről-esetre a család újszülötteit . . .

Igy hatalmasodott el Magyarországon a cseh nyelv a XVI. és XVII. század folyamán. Ezeket a dolgokat nekünk tudnunk kell, ha meg akarjuk érteni a cseh-tót nemzetiségi viszonyokat.

Miről is tesznek tanúságot? Arról, hogy a cseh nyelvet a cseh telepek hozták a tótok közé a XV. században;

hogy a cseh nyelv sajtósági körülmények közreműködése folytán a tótok irodalmi nyelve lett; és végül:

hogy a szláv tudósok és etnografusok a tótok cseh illetve irodalmi nyelve alapján határozzák meg a tótok etnografiai jellegét.

Már eüli kiemelt, hogy az irodalmi nyelv *nem helyes* alap a tótok etnografiai jellegének a meghatározására, ezt ismétlem még egyszer. A tótok a történeti fejlődés egy véletlen eseménye folytán véletlenül, kölcsönképpen, vették át a cseh irodalmi nyelvet. Joguk van a kölcsonról lemondani; joguk van rá, hogy a saját csejlajkára a saját nyelvüket használják, illetve, hogy a használt irodalmi nyelvet úgy átalakítsák, hogy az, menten a mellekezőlőktől és a nagyszámú hóbortjától, csupán a magyarországi tót nép érdekét szolgálja.

Modern harez.)*

I.

(Sr.) Fővárosi lapjaink, a népszámlálás adatainak közzététele után, újontrak a magyarság megerősödésén, mi felvidékiek pedig szomorúan regisztráljuk a nemzetiségek hódításait. Dacára annak, hogy ily módon a tények felismerésében köztünk nagy eltérés mutatkozik, mindegyikünk az igazságot a maga részén gondolja. Ők a magyarság számbeli megerősödését látják a feltüntetett számokban, mi sem tagadhatunk, de egyúttal megfigyeljük a felvidék élő társadalmát, hol bizony politikai tekintetben folytonosan vereséget szenvedünk. Mig előbb től polgártársaink a politikai magyar nemzettel egyek voltak, addig most tőjaink tekintélyes része ellenségünké lett a pánszláv apostolok működése folytán. Vargha Gyula orsz. statisztikai hivatalunk igazgatója is konstatálta, hogy Békés és Esztergom vármegyékben a magyarul tudók szaporodása dacára, a nemzetiségek (tótok) megerősödtek a magyarság rovására, mi a mesterségesen felkültött nemzetiségi öntudatnak eredménye. Ugyanask innét merített adatok szerint a közép- s különösen a felsőiskolákban a tótok nemcsak abszolút, de aránylagosan is szaporodnak. Mig előbb a magyar kultúra felvételének beolvadása hatása volt, addig most ezekből kerülnek ki a pánszláv agitátorok.

De ezeknek működését valóban hatályossá a legmodernebb, vagyis a gazdasági foggyer teszi. A gazdasági harez fontosságát legjobban igazolja a németek és lengyelek búskodása. Tőjaink felismerték ezt s széles alapokon megindították a gazdasági háborút a magyar nemzet ellen. Zászlóvivők e téren pénzintézetek, melyeknek gazdasági erejét a következők összesített mérleg tünteti fel:

* Lapunk múlt számában jeleztük, hogy a tót pénzintézetekről számszerűsített adatokat fogunk közölni. Teszünk ezt „ost első sorban mindazon hazafias erelmű olvasóink okulására, akik lőkeiket ezen intézetek valamelyikénél elhelyezték, nem is sojtve talán, hogy ezzel a pánszlávizmussal szolgálatba lépnek. *Közlötelen, hogy ezen tót pénzintézetek tehetőlye is, az igazán az országunkban széjjelből alakult, s az utolsó kéneviselő választások alkalmával már szemmel látható volt a befolyásuk és a nyomjuk.* Szerk.

*) Lásd lapunk 27. számát.

Activa

C z é g	Készpénz		Értékpapír		Váltó		Jelzálog		Folyó számla		Ingatlan		Különléte		Összesen		J e g y z e t
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	
Tátra bank	79078	95	78875	24	5352496	66	1554496	09	1913366	24	127008	43	219806	86	9325128	47	Fiókok: Altv-Kubin, Nagy-Bitsee és Szencz.
Sportelna, helyben	76293	11	148836	65	2581791	57	1067432	62	480793	97	199756	24	57781	21	4612685	37	Fiók: Liptó-Szt.-Miklós
Rózsahelyi hitelügyelet	48233	24	47820	—	2844564	53	355314	54	676420	38	36241	92	55166	94	4063851	55	Fiók: Trsztena
Zsolnai segélyegylet	20502	—	44840	—	1691988	—	499788	—	20260	—	—	—	2125	—	2378211	—	1900. évi mérleg alapján
Neczpáli takarékpénztár	3729	—	800	—	105007	—	133247	—	66014	—	—	—	2871	—	311668	—	Mérlegét nem tudtuk beszerezni
Zlói hitelszövetkezet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez évben alakult.
Zólyomi népbank	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
összesen	227926	30	321171	89	12575847	76	3610278	25	3156854	59	461714	59	337751	01	20691544	39	

Passiva:

C z é g	Részvénytőke		Tartalékok		Betétek		Folyó számla		Viszleszámítás		Különléte		Összesen	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Tátra bank	800000	—	162972	49	6561948	—	1234017	26	396012	63	170178	09	9325128	47
Sportelna, helyben	120000	—	199391	76	4212876	72	—	—	—	—	80416	89	4612685	37
Rózsahelyi hitelügyelet	200000	—	243000	—	3018470	45	376026	87	119506	95	106847	28	4063851	55
Zsolnai segélyegylet	160000	—	69893	—	2060784	—	—	—	30000	—	57534	—	2378211	—
Neczpáli takarékpénztár	36018	—	7844	—	262805	—	—	—	—	—	5001	—	311668	—
összesen	1316018	—	683101	25	16116884	17	1610044	13	545519	58	419977	26	20691544	39

Megjegyezzük, hogy a Zsolnai segélyegylet még nyílt nemzetiségi programmal nem dolgozik.

A „Živnostenská banka pro Čechy a Moravu“ brünni fiókjával vannak tót pénztázaik összekötöttesben. Részvény és tartaléktőkéje 25 millió K., tőkeereje 135 millió korona, évi forgalma 6 és fél millió.

Mint látjuk, ezek nem olyan félelmetes számok, különösen ha az oláh vagy szász pénztázaikkal összehasonlítjuk. Tudunkkal még nincs a nemzetiségi pénztázaik léteztetése a kellő oldalról megvilágítva, miért is törekedni fogunk ez egyik keretében azok keletkezését és fejlődését, célját és esetleges következményeket s ezekből kifolyólag teendőinket megvilágítani. Eddig, sajnos, annyira vagyunk felültek tájékozva, mintha nem is nálunk, hanem az északi sark körül működne.

Létesítéstük leginkább a magyarság naivságának és erélytelenségének köszönhetik, mi gazdaságpolitikai vakságnak eklatáns példája. Példának okáért megemlíti, hogy a helybeli „Sportelna“ bollogott J. J. alapította azon elzattal, hogy a nemzetiségi ellentéteket sikerült neki ezáltal elsimítania, de megfélekedett arról gondoskodni, hogy a befektetett tőke ne saját nemzete megrontására használtassék fel. Éppen így vagyunk a Tátra alapításával. De nemcsak a múltban történtek e téren végtelen hibák, hanem most is folyton azokban úszunk. A Tátrában az igazgatósági elnökség derék hazafival van betöltve, üzleti működése pedig határozatlan hazafiatlan. A pánszlávok azon elzattal töltik be ezen díszes állást jó hangzása magyar emberrel, hogy az őket nem ismerőket félrevezessék; de működési tért nem biztosítanak neki, nehogy kénytelenek legyenek politikai céljaikat cserélni hagyni. Derék uraink pedig megfélekednek arról, hogy nem bábómságuk a magyarság félrevezetését és romlását előmozdítja. Vagy térték a nevelték büszkédő pénztázaikkal működés a helyes mederbe, vagy pedig lemondásunkal hátrásíték az od elzattal magukról. A tót pénztázaikkal részvényeinek egy része magyar emberek kezében van, de hangjukat nem halljuk, mert úgy látszik

nálunk legfontosabb az osztalék s azzal valóban meg lehetnek elégedve.

A helybeli pénztázaikkal betéteinek egy tekintélyes részét körülbelül 1 millió korona magyar pénz teszi. Mi annak oka, hogy ezek pénztázaikkal tót pénztázaikkal helyezik el? Mi azt sem a kamatoztatásban, sem pedig a biztonságban nem bírjuk feltalálni, mert magyar pénztázaikkal legalább is éppen olyan biztonság mellett ugyan olyan kamatjövendőt biztosítanak.

A passiv tüzletágak sem terjeszkednek ki kizárólag a tótságra, hanem mindenkit törekednek hatalmukba keríteni. A váltószámítási üzlet fejlődése nem az ő ősöségüknek, hanem agilitásuknak köszönhető, s bizony gyakran túllépik a szolidaritás határait. Példának okáért a Sportelna 8%-nál ősösőbb kamatlatban nem ismer, tárcájára pedig egy helybeli föltepén, mint liptószentmiklósi föltepén folyton fejlődik. A Tátra többek között következő módon fejleszté váltótárcáját. A Kiszeuca völgyében sok pap az ő ügynöke. A kölcsönkereső paraszt elmegy a plébániára egy váltóúrlappal, hol is a pap azt kiállítja s a Tátrának beküldi. A leszámított érték megérkezése után a parasztot magához hívja s az ősszeget 60 fillér munkadíj levonásával kifizeti. Két hetenként a lejáró váltókról kimutatás érkezik a Tátrától, melyet a pap vasárnaponként összegyűlt ajátos hívei előtt kihirdet. Az atyafiak pontosan megjelölnék a plébánián váltókról meghosszabbításra végt, persze ilyenkor is 60 fillér jár munkadíjjal. Ilyen módon el tud a Tátra helyezni 400.000 koronát Csacea környékén 8% kamattal, minden kiadástól menten. De nemcsak a parasztságot, de birtokos nemességünket is hivatalnokai karunk nagy részét is sikerült hatalmába keríteni. Ugy látszik, hogy a magyarság e felvidéki oszlopai ninesnek tisztában a hitel lényegével. Reális

pénztázaikkal társadalmunk rákénjét, a fogyasztási hitel tultengését nem hajlandó támogatni, pedig polgártársaink nagy része ennek hinárjába került.

Legnagyobb bajunk az észszerületlen fogyasztás, egyezszoval az ürülatnamság s mivel anyagi helyzetünk nincs arányban. Berzeviczy Gergely ezeket mondja: „Hol a költsékezés és vadász maguktól nőnek és a ki a takarékságot lenézve, nem tesz félre a balfordulatok esztére semmit, az lefelé megy és biztosan hanyatló.“ Ha túlzott költsékezésünk folytán pénzünk elfogy, ott veszünk, a hol kapunk. A tót pénztázaikkal nagyon jól tudják, hogy a fogyasztási hitel nyújtása függő viszonyt teremt és szívesen elégitik ki a költsékező magyarság ez irányú hiteligényét. Ennek szomorú eredményét volt alkalomunk látni Liptóvármegye közgyűlésén.

A kereskedés és ipar sem maradtak érintetlenül, sőt újabb időben vezérszeropet kezdenek járszani a nemzetiségi politika terén. Liptószentmiklós virágzó bõripara teljesen pánszláv s vármegyének nagyobb ipartelepeli szinten az ő kezükben vannak. Hitelkölcsönösök rones viszonyok között az általános pénzpiaci szokásnak megfelelő, bár e téren is nem egyszer elhagyták a reális alapot.

Újabb a esch tőke segítségével akarják a felvidéket hatalmas pánszláv ipari empiriummal tenni. E téren legnagyobb hasznukra válik a Živnostenská banka, mely az iránta nyilvánuló bizalom folytán, pusztán ezégenek odakölcsönzésével elégendő esch és mora tövét tud ipari ezélokra összeesdíteni. Ezt volt alkalomunk a helybeli ezéllulose gyár alapításán tapasztalni. Ez utóbbi gyár ezen mozgalomnak csak a kezdete s ha mi ezt ténitlen fogjuk nézni, komoly baj veszélyeztetni a magyarságot.

(Folyt. köv.)

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“ TÁRCZAJA.

A Rákóczy-korszak Turócz-megyében.

Irtá: Bráz Béla.

(Folytatás.)

Miért neheztelt a megye Beniczky Mártonra? Mert insurrekciót szervezvé, szigorúan járt el s feltárta a fejedelem előtt, hogy a megye, habár nyíltan nem is szegül ellen a fejedelem parancsának, de mindig vonakodik a terhek viselésétől. Rákóczy 1705 február 21-én Kis-Szemere alatti táborából keltezt levélben felhívja a megyét, hogy értésére szolgált, hogy a vármegye tisztviselői az oly nemeseinek ezvénit és eselédjeit is takálják, akiknek urai a mezei hadakban fegyverrel szolgálnak, s ezeket a fejedelem a taksa alól kivette „mint-hogy így a megyei tisztviselők mind intencionátok evértální, mind a nemes Haza szolgálatját akadályoztatni látatnak intimállyuk, hogy mezei hadaink közt szolgáltó nemessí rendet oly kedvetlen állapotokkal diszgustální ne praesumállyá s a reakjok következendó kárt magoknak tulajdonítsák.“ A megye az intét hódoló tisztellett veszi s igéri hogy a szerint jár el.

A hadi biztos, miután a megye már 4 hónapja semmitelc élelmiszert nem szolgáltatott be, komolyan sürgöti, ezenkívül 7 társzerket, vágómarháat szalomát, s

a hadművelthez szükségtel mestereembereket kér a megyétől. Révay Imre ezredes pedig a szoldos tisztek fizetését sürgöti. A megye por posse igér, de a rendkívüli megterhelteések ellen egyttel felloyamodik. Haszár kapitány is fizetését — miután régtbb idő óta nem kapta — sürgöti s a Szalayezeszel számára vágót és hort kér. A szolgabírák folyton a hadi póllékok kivetésével voltak elfoglalva. Hadi póllék vetettük ki a eurialis parasztaok és szellérek gabonavetésére minden kiból vetés után 24 kispénz, a kiknek terméské nem volt vetve, azoknak marhádjára 15 kispénz vetettük ki. Ezen rendkívüli megterhelteésekhez járult a sok tüzevés, elemi eszásap, zivatar és jégessé mely Bojótálat. Mezőhálat és Balázsalvát egészen tönkre tette. T.-Szt.-Márton porrá égett, Blatniezán és Záhuresán a még meglevó gabonanevét elporlatta. A szegénység szállte insg kétségbe ejő volt. A megyei katonaság fizetését nem kapván, éhség miatt széjjelészöbösödt. Petroczy István generális Fejérpataky Jánost küldé a megyére executívál. A megye, hogy a nagyobb veszedelmet elhárítsa, az executórt 12 tallérral igyekszik megpóltatári.

Fejérváry felmutatta Rákóczynek Eger táborából márczius 19-én keltezt levélt.

„Jóléhat a nemes vármegye addig is mind sok rendbeli patens levélünkkel s intimationokból méghertette, mit kellyen elkívetni Táborunkból haza oszlot és otthon lézengó hadainkól, mindazonáltal ez ideig is nem orvósolhatatván, a nemes vármegyei tisztjei kemény animadversioakat fogják tapasztalni; az helyek Birái és

Lakossok, kik az ilyen szökevényeket eltitkolhatják az oly helységekbe jól kedvezés nélkül akasztassa áll a vnegye viceispánja.“

A megye kihirdette, hogy a kik a Lustra ellenére még itthon vannak, a hét folyamán Piribözenc Fejérpataky kapitány előtt jelentkezzenek, kívül a táborba fognak menni, különben executionalisan elfogattatnak s birtokuk prédúra kerül. A kik Bajmócz alatt vannak, vagy labanczfogságban, vagy a kik a esztábelen elestek, azoknak szülék és testvérei a felkelés alól kivéttének.

Beresényi pedig Újlákról márczius 29-én Beniczky Márton alezredest küldi ki a portás hajdúság összefogdosására. A megye, hivatozva nagy szegénységére s a túlterhelteésre, kéri Petroczyt, ha megelégednék a limitált 200 helyett 100 katonával, mivel a naturálékát sem képes a nép előllátani.

Egyttel Zorkovszkyt Árvába, majd Liptóba küldi tanulmányozás végett, hogyan kell előállítani és felszerelni a hajdúságot.

Petroczy Nagy-Szombatból válaszolt a megyének, hogy a fejedelem utatásása szerint a megye ezentől stípendiarus equitást — szoldos lovasságot — számszerint 120-at tartozik 2 hét alatt tisztekel egyttel előllátani.

A fejedelem szándéka az volt, hogy miután a nemesség nagyon beletárdalt a háború küzdelmeibe s nehezségeibe s a hadviselés nagyon is elvonta már attól, hogy töltéjt művelthezesse s birtokait rendezhesse, a ne messég fogadasszon maga helyett szoldosokat, hogy így új erővel legyen folytatható a háború. (Folyt. köv.)

Mocsáry Lajos jónak találta életének alkonyán még egyszer kilépni a nyilvánosság elé az ő vesszőpárpájával, a nemzetiségi kérdéssel és követve írt, a melyben újból is bebizonyította, hogy mily kevéssé ismeri azt a kérdést, melynek egész politikai valóját szentelte és a mely ő, a szendrői megyei ölkök képviselője, ugyancsak ferde helyzetbe hozta a magyar felfogással, a magyar érzülettel és a magyar historiával. Soha ekkora aberráció, mint ebben a — különben kiváló tehetséggel — politikusban! Most, hogy az országgyűlési képviselők, a saját s minden igaz magyar ember, a ki nemzetének, hazájának jövője miatt aggódik s azt a nemzetiségi törvények gonosz furlangjaitól félti, az u. n. nemzetiségi törvény revízióját, vagy esetleges hatályon kívül helyezését sürgeti, — előáll Mocsáry Lajos az ő perverz nemzetiségi politikájával s az említett törvény végrehajtását követeli. Látja, hallja, hogy a nemzetiségi vezérfráterek épp ezen szerencsétlen órában megszületett törvény alapján akarják az iskolából, a hivatalokból s mindentől kiküszöbölni a magyar nyelvet s vele a magyar hazafias szellemet is, és fityégtől hányva a történelmi igazságoknak és tényeknek, még az ősrégi magyar nemesség létezését is tagadása veszik. Látja, hallja ezeket a majdnem mindennapi s már nem is leplezett tünényeket, s azt a következtetést vonja le, hogy a fiktív, a képzelt törvényes fegyverek helyett valódi fegyvert nyújtunk a vesztükre törő ellenség markába: nesze, őlj meg, ha már nem engedsz élni! — Nos, a magyar lehet hiszékeny, naiv, sőt a nembánomság is erőt vehet olykor rajta, de sohasem lesz oly együgyű, hogy ilyen perverz politikai sentimentalizmus hatása alatt ellágyulva maga egyengesse az utat nemzete ellenségeinek a haza feldarabolásához, a magyar elemnek a nemzetiségi területekről való kizűzéséhez. A magyar nemzet törökkel, tatárral, némettel és még egy esomó más küll- és bel-ellenséggel szemben védelmezte meg és tartotta fűn e haza területi integritását, — fűn fogja tartani ezental is, ha kell, szép és jó szerivel, ha kell, erővel és az ősi jogoknak kiemeltem megvédelmézésével. Nem Mocsáry-féle sentimentalizmus, hanem csak vas marok tértírheti észre a börtökben már el nem ferő nemzetiségi titókat.

Oseh kereskedelmi iskolát a tótnok. A prágai „Hlas Národa“ban a következő turesa hírt olvasunk: A brünni „Nor Kraj“ című újságban dr. Kozsenuk esch kereskedelmi iskolát követel a tótság részére, Székelye a korva határon, Ung. Hradisch-ban volna. Az omltúzi „Slovenské Národní Listy“, a esch-től nemzetegység morvaországai közdönye, megjegyzi, hogy a tervezett iskola bármely más határszéli morva városban is felállítható volna, p. o. Godingben, Lundenburgban, Brumában. Különösen es utóbbit ajánlja az omltúzi lap, mert Brumau-nak nagyobb jelentősége van a magyarországi tótságra nézve, mint Hradisch-nak, meg aztán „most Brumau és Trenesén a esch-től nemzeti kölesönőség városai.“

HIREINK.

Személyi hír. Lapunk szerkesztője, Berecz Gyula kir. tanfelügyelő, még mindig a horvátországi Daruvaron ül, s a mint értesültünk, egészségi állapota is egyre javul. A napokban Budapestre, onnan pedig Tatra-Lomniczra utazik teljes gyógyulás céljából.

Kinovezesek. Janovák Károly alsó-kubini kir. járásbírósi aljegyző a znióvaraljai kir. járásbíróshoz albíróvá nevezetett ki. — A vallás- és közokt. miniszter Bárdos Álamot, a tur.-szent-mártoni áll. felső keresk. iskola megbízott tanárát, polg. isk. segédtanárrá nevezte ki. — Ugyancsak a helybeli áll. polg. iskolához nevezetett ki Soltész József szombathelyi polg. isk. helyettes tanár a XI. fizetési osztályba segédtanárrá.

Áthelyezések. Domé József alsó-kubini kir. pénzügyigazgató-helyettes, saját kérelmére Egerbe helyeztetett át. — A vallás- és közokt. miniszter Rissányi József alsó-kubini felső keresk. isk. igazgatót a most szeptemberben megnyíló beszercebányai felső keresk. iskolához helyezte át.

Panaszt tettek nálunk a helybeli evang. lelkes ellen, aki egy házassal párnak megtagadta azt a kívánságát, hogy őket magyar nyelven tesseadja. Utána jártunk a dolognak s azt az értesítést szerztük, hogy az illető lelkes azért nem vállalkozott a magyar nyelvi eseketre, mivel nem bírja a magyar nyelvet, s hogy ennek következtében a záthuresai ev. pap végezte az esketést. — A magyar nyelvnek nem bírása megmagyarázható ugyan a helybeli ev. lelkesnél, a ki még olyan időben végezte tanulmányait, amikor a magyar nyelv több-kevésbé számúve volt hazánk iskoláiból,

— de nem menthető egyttal, mert 1807. óta a legalaposabban elsajátítható volna ezt a nyelvet. Ez idő szerint az a fonák helyzet uralkodik Túróc-Szent-Mártonban, hogy a magyar nyelvű evang. hívek, a kik a esch-től nyelvet nem bírnak, templomba nem járhatnak, gyermekeiket nem konfirmálathatják, a hitéletet nem állhatják, de egyházi adót végrehajtás terhe alatt fizetniük kell. S mindez egy pap miatt, a ki a helyett, hogy magyar nyelvű hívei érdekeit is ápolandó, a magyar nyelv elsajátítására törekedett volna, teljes világéletében a tót túlök politikáját propagálta és még most is propagálja, mert csak a napokban is a selmezbányai ev. liceum szupplikáns diákjait töt izű politikával traktálta, de a jótékony ezúra egy fillért sem adott.

Háromszázötvenéves emlékünnepe tük meg vasárnap annak, hogy Szondy György, dréglői kapitány hősi halált halt a túnyomó török sereg ellen, s ez alkalomból újból felvetették a Szondy György származásának kérdését, s azon következtetésre jutottak, hogy Szondy György, akinek voltaképen Suló György volt a neve, alighanem szegény, vagy elszegényedett nemes családból származott, a ki Révay Ferenc nádori helytartó, túrózei főispán udvarában nehetett fel. Egy máig megőrzött levelében ugyanis ezt írja Révay Ferencnek: „Te Kegyelmed volt énnem mindig gondviselőm gyermekeségemtől fogva, mostan is minden bizodalommal és tisztelettel és az én kegyelmes uram (Várday Pál esztergomi érsek) után te Kegyelmedben vagyok.“ — Reánk túróziaiakra nézve tehát kétszeresen érdekes az ünnepelt hős emlékezte.

Táncmulatságok rendeznek a túrózemegei nagy diákok f. é. július hó 20-án Túróc-Szent-Mártonban, a jahodnik ligetben a F. M. K. E. Túrózvármegei Választmányja javára, amelynek kezdete d. u. 3 órákor lesz. Kedvezőtlen időjárás esetén a mulatság a meghézh nagy termében tartatik meg, kezdete ez esetben este 9 órákor. Belépti díj: személyenkint 1 kor. Fellüzetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség: Bada Emil, Buocz Sándor, Dávid Ferenc, Dusehek Arthur, Franklin János, Hoffmann József, Kossuth Lajos, Klíno Kálmán, Lax Tivadár, Lencső János, Löwy Cornél, Matuskovich Mátyas, Moskóczi József, Rázga Ede, Ruttikay Matusovits Jenő, Rosza Pál, Steiner Albert, Tyahun János, Velits Aladár, Velits Kálmán, Velits Lajos, Záthureczky Nándor, Záthureczky Sándor, Záthureczky Vilmos.

Közigazgatási bizottsági gyűlés volt tegnap Túrózemege székhatásában, amelynek lefolyásáról lapunk jövő számában lesz bővebben szó.

Hihetetlen. Egy fővárosi ellenéki újság lap egy hosszabb közleményét azzal a hihetetlenek hangzó hírral tejezi be, hogy a lítőmegei, nagyselmezi anyakönyvezetői kertlebbe helyettes matrikánssá — teljes hatáskörrel — egyik nagyselmezi kurtakoresmáros lett kinevezve, mely utóbbit ellen még az a kiveitni való körülmény is forog font, hogy az 1894. évi XXXIII. t. cz. 8. §-ban követtelt minősítéssel sem bír, sőt mi több, magyarul egy árva kukkot sem tud s így a házassági k jelentése körül az 1895. évi 2743. számú igazságügy-miniszteri rendelt. 64. §-a utasításához képest magyar nyelven bajosan fog eljáratni. Mi ezt egyszerűen képtelenségnek tartjuk s lítőmi tudostóinkat arra kérjük, hogy nekünk ez ügyben mielőbb felvilágosítással szolgáljanak.

Tanfelügyelés. Az alsó-túrózei r. k. esp. kerület tanítótsága f. évi július hó 3-án Stabnya-fürdőn tartotta meg gyűlést. Isteni tisztelet után a jelen voltak a fűrű társalgó termébe gyűltek össze, a hol Vojtasák Károly, valasai plébános és kerületi tanfelügyelő, mint egyházi elnök a tanító munkájának fontosságát tárgyalva szép beszédjével a gyűlést megnyitotta. Czinezik Nándor, világi elnök melegen üdvözölte az újonnan kinevezett ker. tanfelügyelőt. A jegyzőkönyv felolvasása után Szentgyörgyi József, szklenői rk. tanító értekezett a „Hogyan álljunk a szeretet népiszkolai tanúk között?“ című tételről, majd Volko Emil, znióvaraljai tanító olvasta fel munkáját a „Gazdaságtan tanításáról a népiszkolában.“ Mind a két munkát a gyűlés jegyzőkönyvi elismerésre méltatta. Előnk a jelentések képesen megemlékszik XIII. Leo pápa Ő szentegének ez évben tartott jubileumáról, melynek emléket jegyzőkönyvbe iktatták. Majd az egyházmegyei főtanfelügyelőség leiratát kerülték felolvasásra s a plébók válasza azon üdvözli sorokra, melyeket a kör tanítótsága fűpásztorának nevenapja alkalmából küldött. Folytatólag felhívja elnök a gyűlés figyelmét egyik tagjának Fuzaki József, túrózemegei-györgyi plébánosnak 25-éves áldozati jubileumára. Végül jelenti, hogy a múlt közgyűlés paelagógiai pályá munka 2 aranyból álló jutalmát Czinezik Nándor szloványi tanítónak ítélte oda. Határozat hozott az „Egyházmegyei Tanügyi Értesítő“ tervben lévő folyó-

irat ügyében. A pénztárosi és könyvtárnoki jelentések után az egyházmegyei nyugdíjalap állapota közölte a gyűléssel. Indítványok során Szmetana József nyug. igazgatótanító a kántorok nyugdíjseleimét „Kántori Nyugdíjalap“ létesítése által véli orrossalótnak. Indítványozza továbbá az ezvő vizsgálatok rendjének szervezését, valamint azt is, hogy úgy a kör, mint a közgyűlés referenszt válasszon, ki a kör ügyeit hírlapilag közölje, — mit a kör elfogadott, illetőleg a közgyűlés előterjesztendők kimondott. A kör referensztül Czinezik Nándor választotta meg. A jövő körgyűlés helye: Stabnya-fürdő. A tisztikar egyhangulag újból választotta meg, Szmetana Józsefnek tiszteletbeli elnöké váló megválasztása mellett. A gyűlést vidám társaséhd követte.

Pályázati hirdetésny. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara évi 500 koronás ösztöndíjat alapított egy oly túrózei és egytalonan ifjú részére a ki a *budapesti keleti kereskedelmi akadémián* szándékozik elvezetni. Ezen ösztöndíj elnyeréséért mind azon ifjak pályázhatnak, a kik a) magyar honpolgárok és a kamra kerületében u. m. Pozsony sz. kir. városában, Nyitra-Pozsony-Trenesén- és Túrózei vármegyékben bírnak illetőséggel; b) a szóban levő akadémiába való felvételre megfelelő minősítéssel bírnak, c) s végül, a kik jó erkölcsi magaviselettel, tanulmányi előmeneküléssel kiváló szorgalmat tanusítottak és annyira vagyontalanok, hogy segély nélkül nem végezhetik tanulmányait. Egyenlő minősítéssel pályázók közül olyanok fognak előnyben részesülni, kik a pozsonyi felső kereskedelmi iskolát végezték. (Miert? Talán különbek ezen túrózei iskola végeztet növendékei, mint a túrózei-szent-mártoni *Alami* felső kereskedelmi iskola végeztet növendékei? Szerk.) A pályázni szándékozókat felhívhatuk, hogy a kellő okmányokkal *pályázatit kérvényeiket legelőször júly 15-ig augusztus hó 1-éig* a pozsonyi felső kereskedelmi- és iparkamaránál nyújtsák be. Megjegyzendő, hogy az ösztöndíjban részesülő ifjú az 500 koronás évi ösztöndíjat a budapesti keleti akadémiára két éves tanfolyamának teljes bevezetéséig megtarthatja, köteles azonban minden felvétel előmeneteléről hiteles iskolai bizonyítvány círtészetéssel mellet, beszámolni. Abban az esetben ha az ösztöndíjas előmenetele avagy erkölcsi magaviselete meg nem felel, az ösztöndíj megvonható. Pozsony, 1802. június hó 25-én. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara. — Itt megjegyezzük mellesleg, hogy a túrózei-szent-mártoni felső keresk. iskola egyik végeztet növendéke — Tyahun János — ez idő szerint igen szép eredménnyel látogatta a keleti keresk. akadémiát.

Krumpl bérze boldogítja ez idő szerint Túrózei-Szent-Márton irigylésre méltó lakosságát. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy míg a budapesti vásárcsarnokban *kisizena* 8 fillér az ára a burgonya kilogrammjának, addig mi háromszor annyit: 24 fillért fizetünk. Azóta a krumplí ára 26 fillérre szökött fel, hogy aztán hirtelenben 20 fillérre leszálljon. Kassa sínes közelebb azokhoz a korai krumplit termő boldog mezőkhöz, és Kassán a legszebb burgonyának kilogramját 12 fillérben mérük. Fogyasztási szöveket? . . . jövel, jövel.

Itélet napja. Körmezbányai tudósítók írja: Július 10-ike borzadalmas napja volt Körmezb lakóinak. Egy ezlykon vonult át határunkon, rémülletes hatásúval. Úgy két óra tájban ebéd után elcsödetted a látóhatár, oly annyira, hogy olvasni sem lehetett. Pár percze rá hatalmas zűg szél közeledését lehetett hallani, miközben állandóan villámolt és dörgött. A mely sötétségben aztán felér felhőből mogoró nagyságu jégzemek hullottak. A borzadalmas zűgásban és sírt felhőben sem lehetett megküllömbözteni. Vagy 5—6 percze tartott ez a jégvihar, azután kitűszült megint, s lehetett látni a nagy pusztulást. A belváros legmagasabb házárol úgy szedte le a vihar a pléhdöfeket, mintha esch papírosból lettek volna. Legtöbbsz szenyvedt a esch. plébániához, a melyről a letépett pléhdél még a képményeket is nagyval rántotta. Hasonló szomorú képet nyújt Griegerné, Langerné és a Takarékpénztár háza. Horn házárol nem tudta leszedni a vihar a feledet, az egész tehat felduzzasztotta és a fedélzékét eltolta. A sétányokat és a kertekben derékban törött fák, nem kar-, hanem embzombastagságu galyak hevertek szanaszét. Szóval mindentel a pusztu lán rémképei. Este hatkor egy másik ezlykon dűlhörgött, melynek ereje azonban már esekélyben lévően, nagyobb kárt nem okozott.

Kolbász küldemények Németországba való bevitelle tilos. Utóbbit időben ismételtem előfordult, hogy a Németországba való rendeltetéssel feladott kolbász-küldemények a német birodalmi határvámhatár részéről visszautasítottak. Erre való tekintettel figyelmezteti a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara kerületi érdeket köreit, hogy a német határvámhatár feljennelt eljárása a hűvszvegárlat szóló német birodalmi törvényen alapul, melynek 12-ik szakasza értelmeben hűsnak légmentesen elzart szelencékben, kolbászokban és aprított hűslöt vagy egyéb vegyületeknek a német birodalomba való bevitelle meg van tiltva.

Szerkesztői üzenetek.

— R. F. Helyben. Ha a kérdéses töt lapnak minden egyes hazugságát, piszkolódását regisztrálni kellen, úgy akkor egybeire sem lenne lerünk lapunkban. Híz nek épp esch az a kenyere és kiki abból éi, amiből tud — Dr. Cz. S. Budapest. Köszönjük! — R. J. Alsó-Kubín. Öszintén gratulálunk! Mareszt közömbön találjuk átváosztát. — Cz. M. Szlován. Szivesen. J. G. Bpest. Hirdetését a szerkesztői részben nem közölhetjük.

Felölés szerkesztő: **Berecz Gyula.**
Főmunkatárs: **Bánfi János.**

174—1902. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a znióváraljai kir. járásbírósg 1902. évi V. 1. 25/2 számú végzése következtében Dr. Hilmer István ügyvéd által képviselt Miesik szől. Polerczky Zsuzs. javára Miesik András mossaézi lakos ellen 260 kor. s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült 1—7 f. tétel alatt 1 tino, 1 kosci, 1 szán, 1 szecskavágógép, 1 gabonatisztító, 1 cseplőgép tartozékaival, 1 szeréből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zniói kir. jbróságnak 1902. V. 1. 25/2. számú végzése tolytán 260 kor. tókekövetelés, ennek eddig összesen 159 kor. 79 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínen Mosócson leendő eszközésére **1902. évi július hó 14-ik napjának** délután 3 órája határidőül kiáltatik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbit igények becsáron alól is el fog adatni.

Kelt Znióváralján, 1902. évi június hó 25. napján.

Szibner,

járásbírósi végrehajtó.

Egy szép szoba, kamara és konyhából álló lakás, az állami iskolák közelében lévő itteni házamban

azonnal bérbeadó.

Zányi, mémük.

Pályázati hirdetés.

A Turócizmgyeoi Általános Tanítóegylet választmánya pályázatot hirdet a következő tétel kidolgozására: „Az ifjusági egyletek szervezésének módja, fenntartásuk eszközei és sikeres működésüknek biztosítása a nemzetiégi helyeken.”

A pályázat feltételei:

a) A pályázaton kizárólag egyleti tagok vehetnek részt;

b) a jeligével ellátott dolgozatok 1903. év márczius hó 1-éig az elnökséghez bektüendők;

c) a dolgozat írójának neve zárt borítékban melléklendő s a borítékra a dolgozat jelígeje irandó;

d) a pályadíj (50 korona) csakis abszolút értékű munkának adatik ki.

Kelt Znióváralján, 1902. jul. hó 1-én.

A választmány megbízásából:

Párvy Endre,
egyleti főjegyző.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem mélyen tisztelt rendelőimet, hogy

női divat-varrodámat

a postahivatal áttellenében levő

➡ Kucsera-féle házba ➡

helyeztem át.

Turóc-Szt.-Márton, 1902. július 4-én.

Böhm Albertné.

Baleset elleni biztosításokat

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl a

„NEMZETI”

Baleset Biztosító Társaság részére
Moskóczi József

Turóc-Szent-Mártonban.

Kiadótulajdonos: **özv. Moskóczi Ferenczné**

Jó karban levő 30 lóerejű

vizkerék

eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál „Gácsi posztógyár“ Gács

2 darab

„Turóci Gazd. Takarékpénztári“

részvény eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom a raktáramon levő, dús választéku, jó és olesó

szöveteket, gyermek és uri-öltönyöket, kalapokat, esernyöket, ingeket, gallérokat, kézelőket, nyakkendőket stb. stb.

Filo Emánuel, szabómester
Turóc-Szt.-Mártonban.

NYOMTATVÁNYOK kifünő papíron
könyvnyomádjában
olcsó árban Moskóczi Ferenczné
Turóc-Szent-Mártonban.

Osztálysorsjegyek

legnagyobb nyeresemény

1.000.000 korona

a világ legesélydúsab sorsjátéka

50.000 nyeresemény

100.000 sorsjegy, minden második sorsjegy nyer.

Kapható:

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Morgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziser, a mely már több mint 33 év óta megbízható ledőrszólóalkalmazatik köszvényes, csúznál és meghűlésnél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozban a „Richter-féle“ győgysernek „Richter“ cégjegyzékével fogadjunk el. — 30 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legközebbi gyógyszerárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
césez. és kir. udvart. szállítók.
Budapest.

Mindenkinek ajánlható

a most 40. kiadást ért Dr. Müller orvosi tanácsos műve a

bántott ideg- és sexual-rendszerről

valamint annak alapos gyógyításáról.

1 korona 20 fillér beklüldése ellenében portmentesen küldi

Curt Röber, Braunschweig.

Egyedül valódi angol
BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

Közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva

Az üvegek felszerése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam bőséges és külsőleg használható. — 1. A tudónek és meltek betegeségnek elkerülését meggyőzően bizonyítja, megszünteti a katarhust és köpökválatást, a fájdalom köhögéseket elűvezi, sőt még régebbi betegeségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van toroknyaladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegeségeinél. 3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít gyomor-görösi, kölkát és szakgátásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a vesekét, megszünteti hypochondriát és melankóliát és előmozdítja az ürítést és tisztítást. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukás fogaknál, szájpénész, továbbá minden fog- és szájbetegeségnek és megszünteti a felfűgést, valamint a száj és gyomor minden szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, ugymint hópörösés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, rüh, kőz és kiltések, megszünteti továbbá a főfájást, zúgást, szakgátást, köztünyet, főlfájást stb. **Tessék mindig vizgálni a zoldapáca védjegyre, mint fel látható!** Hanhaistásoktól legközebbi óvszer egyenesen a zgyaról eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postafiólájására 12 kiest, vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Széküldés csak az ősszeg előzetes utalványozása vagy lefzetése mellett.

Miért szenved? mikor önnök biztos gyógyulása a legregibb sebeknél is kilitatasa van és majtínen mindig elkerülheti a fájdalom operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalomak egyhitesében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal, a gyermekgyógyosok mellifájainál, a tejelválasztás akadályainál, melkemenyedségnél, vörhenyénél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és esontokon, sebeknél sósosuz, dagadt lábaknál, sőt esontszálnál is: lőfőt, szert, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegtenestek kiváltászatánál, mint üveges és faszálnak, homok, dara, tövis stb.; mindenféle dagaszt, kínosé, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, kövényméregnél, körömdagasztatnál, halyagynál, menőstől lefelől a pénz töljök ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olesó, megbízható anélkül teljesen ártatlan, világhírű szerenél, melyeknek minden esatánál találatonak kellene lenni. A lől a fert ismertetett végjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és elismerni.

Thiery (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Progradá
Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapestben; Török J. gyógyszerész, Zagrábban; Mittebaeh J. és Böcsben; Brányi C. gyógyszerésznél. Vidéken kapható: **Gazdik János** gyógyszerárban Kőrömczbanyan.

Nyoma turóczentmártoni magyar nyomdában. — Moskóczi F. né.